

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

De Rebus Iaponicis// Historica// Relatio,

Froís, Luís

Moguntiae, 1599

VD16 F 3085

De Missione Dvorvm Patrum fratrumq[ue] in Regnum Bungense.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-64472](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-64472)

DE MISSIONE DVORVM

Patrum fratrumq; in Regnum

Bungense.

N N O. proximè elapso Pater vnus, cum vno fratre, missi sunt ad regnum Bungense: qui in itinere inuisere Christianos, tum Amaguccij tum in alijs partibus degentes. Quid in missione illa vsque ad ingressum in regnum Bungense factum sit, superiore anno diffusè scriptum est: vbi dictus Pater laborauit dysenteria, & morti proximus fuit: quem morbum crearunt maximi labores & molestia in itinere tolerata, deinde incommoditas loci omni remedio humano destituti. Qua de re certior factus P. Viceprouincialis magna amoris & beneuolentia significatione ad eum amandauit & Sacerdotè pro excipienda eius confessione, & Medicum ad eum cutandum: quorum opera etiam sanitati est restitutus. Omnibus autem perfectis, iam iam subijciendis, in hoc regnum Figea reuertere. Verum cum Christiani in regno Bungensi, magna laborarent operariorum inopia, ad recreandos & confirmandos eos qui tot ante annis in Christi lege fuerant à nostris exculti, hoc anno 96. eo missi sunt duo Patres, cum fratribus item duobus, qui in diuersas regni partes diuisi, duabus vicibus, quibus ibi versati sunt, egregiam operam nauarunt in reformandis Christianis. Non facile exponi potest, quanto plausu Patrum aduentum exceperint, quanta cupiditate arserint repetendi criminum confessionem, quam iam aliquot annos inter-

inter-

intermiserant: & licet Patrum presentia destituti essent, tamen orationum obliti non erant, quæ res magno illis fuit solatio.

Quodam in loco, in quo media hominum pars idolis, altera Christo dedita erat puella octennis, cuius parens cum tota familia erat gentilis, suo preceptu à Christiano quodam petiuit duci ad Ecclesiam, in quâ Pater noster se cum Christianis recipiebat: optabat enim cognoscere ritus eorum, & obseruare quidnam agerent. Christianus ille, quod Pater esset gentilis, operam suam puellæ renuit, imò Patri eius indicauit, vt eam tempestiue ad Ecclesiam adduceret. In Ecclesiam adducta, sic probauit omnia quæ vidit, quæ audiuit, vt etiam atque etiam cuperet se fieri Christianam. Qui eam adduxerat, Patri exposuit puellæ desiderium, is, vt à natura bonus, quia respondit, faceret, quod vellet, nolle se impedire, baptismi aquis tincta est: domumque reuersa ingenti gaudio exultans Patri matriq; aperuit se baptizatam. Morabatur id temporis in iisdem ædibus Bonzius quidam è secta Amidæ, puellæ consanguineus, qui ritu superstitiôsæ suæ sectæ cum aliquando magnam noctis partem consumere in pulsanda pelui & inuocando nomine sui Amidæ, puella sancti baptismi virtute roborata se illi applicuit, & voce clara ei dixit: Probè nosti, Patre, me esse Christianam, & Patres abhorreere ab istis ritibus diabolicis: rogo itaque vt abstineas ab isto pulsu, & alijs similibus ceremonijs in hac domo: si nolis, hac tantum nocte licebit, sed vt deinde hinc alio te confertas, nec amplius reuertaris. Respondit patruus: Quia tu Christiana es, sonumque istum molestè

fers, non pulsabimus amplius. Et mox inde abscessit. Parentes verò, admiratione eorum quæ à puella fiebant, capti, consilium inière de imitando filiaæ exemplo, & verbo Dei audito, ambo aquis sacri baptismi capita submiserunt. Ita puella, quæ iam certas didicerat orationes, facta est parentum suorum Magistra. Cum verò post menses paucos Patres eo reuertissent, deprehenderunt & Bonzium patrum à puella conuersum, eumque baptizarunt.

In loco, dicto Taquemia, Christianus quidam ex energumeno sua fide, orationibus, disciplinis, & theca sacrarum reliquiarum collo eius adhibita Dæmonem fugauit, & sanitati eum restituit.

Multis quoque in locis Bungenis regni, vbi quidam erant ab hoste humani generis obsessi, Christiani facto conuentu sola recitatione Dominicæ orationis, & saluationis angelicæ clara voce instituta, dæmonem sæpe repulerunt. Quam rem admirati gentiles, maximè cum crebrius eis dæmon specie horrida se spectandum præbuisset, Christi cœtui se adiungi voluerunt.

Patres inde cum magna voluptate redierunt, quod animaduertissent eos inde ab anno superiore vsq; ad præsens tempus magnos fecisse progressus in rerum diuinarum cognitione, haud secus, quam si Patres secum doctores & instructores retinuisent: & quantum magna rerum inopia premerentur, tamen elemosynæ loco non aliud à Patribus petiuere, quam calculos benedictos, imagines, Agnus Dei, aliaque id genus spiritalia.

Christianis quibusdam in fide languidis, degentibus in Notru, quiq; ad meliorem frugem ab alijs Christi

Christianis agrè adduci poterant, noctu bis terúe apparuit Dæmon humeris gestans cadauer humanum. Quo viso perterrefacti ilicò de Patre quærendo cogitarunt. Eo inuento, visum exposuere, & exhortatione audita magno doloris sensu vitæ ante actæ crimina per Confessionem patefecerunt.

Quoniam Leo Notruensis columé semper Christianorum eius regionis fuit, non solum Notruenses, quibus cum viuit, sed etiam alij Christiani longius inde remoti in suis necessitatibus ad eum recurrunt. Vnde apparet quemadmodum Deus extraordinarijs etiam medijs suos iuuare dignetur. Et quoniam homo integer est & sincerus, ipsimet gentiles, qui nomine Taici, ditioni toti præsumt, ei magnos redditus attribuere, eumque ob eximiam virtutem mirificè amant & reuerentur. Alter è duobus huius Missionis Patribus Pascha in eo loco, vbi ipse commoratur, celebravit. Ingens in bono sene inerat ardor, impenseque optabat, totam ditionem aliquando videre Christo Domino subiectam. Ipso Pasche die quadringentis Christianis magnificum epulum, vt eis congratularetur, præbuit. Licet septuagenarius sit, tamen magno studio & lapides & ligna, aliaque necessaria corradit ad Ecclesiam aliquam longè prioribus amplio-rem exadificandã, quæ erit numero quarta: nam duæ ex alijs olim ab eo exstructis, tempore belli, & vastationis regni Bungenfis fuere exustæ & euersæ.

Dum Pater quidam cum fratre degeret in Corai, & fortè inuiseret Christianos, incidit in nobile Bonzium Bongensem, nomine Toqui Ieda, dignitate quasi Sacerdotem (illi vocant Chananusci) in templo Cami primario regni, dicti, Vfanonia: hic quia super-

stitutionum Chami admodum erat peritus, prolixam cum nostris habuit disputationem, ac tandem efficacia rationum conuictus, legi Euangelicæ, cum eius veritatem & perfectionē perspexisset in Corai, cessit. Et, vt redeamus ad regnum Bungense; cum idem frater, qui in Corai, cum eo sermonē habuerat, per eius patriā iter faceret, vehemēter eius conspectu lætatus est, infimisque precibus rogauit, vt nonnihil ibi haberet, se cogitare de tota familia sua ad Christum traducenda. Mansit frater, & intra paucos menses, vxor eius cum viginti alijs hominibus per baptismi ianuā Christi Ecclesiam ingressa est. Idem bonus vir, vt intellexit, Patrem quendam Societatis quindecim tantum passuum millibus à se disiunctum, mox eō cum tota familia & filio claudo concessit, auditaque concione Patris de sacramento Confessionis, omnes, licet à baptismo suscepto quaterni tantum menses intercessissent, magna deuotione confessionem de peccatis fecerunt. Præter hos autē adduxerat secum alios quosdam, vt verbo Dei audiendo aures præberent, licet ipse iam domi eis concionatus fuisset, & doctrinā Christianam exposuisset: vnde factum est, vt quadraginta ex illis sacrum lauacrum amplexi sint. Cum verò idem aliquando interesset concioni de S. Eucharistia ad veteres Christianos habitæ, obnixè rogabat Patrem, vt sibi quoque ad eam aditus daretur: cumque Pater responderet, nondum esse tempus, pauci enim à baptismo menses effluerant, ille contra instittit, optare se scire, quid obstat, cur aditus ad sacram cōmunionem non pateat: se omnia intellexisse, quæ ipse prædicasset, sanctissimi que illius sacramenti mysterio plenissimam fidem habere, ac porrò magno etiam

desi-

desiderio eius suscipiendi se accensum esse, vt non solum Christiani, sed etiam boni & perfecti Christiani nomen consequi posset.

In vrbe Funai regni Bungensis habitabat Christianus quidam pauper famulus gentilis cuiusdam, cuius tota domus gentilitia erat. Hic cum ad mortem æger decumberet, per Christianum quendam curauit ad se vocari Patrem Societatis Facatæ sex millib. passuum inde disiunctæ, tunc agentem, eiq; dici, si post aduentum impotem mentis se inuenerit, norit se esse Christianum, & paratum mori in fide Catholica. Pater vt venit, reperit hominem decumbentem in cubiculo octo palmos lōgo, & quatuor lato in magna erumna, & confessionē cum magna eius cōsolatione excepit. Dominus ægri gentilis duo admirabatur. Primum, quod Pater tam longum iter per densissimos imbres solo amore salutis sui serui procurandæ impulsus cōfecisset. Alterum, quod ægro ante aduentum Patris, iam vox fuisset interclusa, nec aliud expectatum fuerit, quam vt spiritum redderet: post aduentum verd, & locutus & de noxis confessus sit: quod ille miraculi loco habebat. Æger autem post biduum prius animā creatori suo reddidit: nec alia videtur dilationis causa fuisse, quam vt voto confitendi potiretur.

Degebat Bungi nobilis vir Christianus, nomine Munacata, cuius filius, etsi gentilis esset, tamen ob generis nobilitatem vnā è filiabus duabus Regis Francisci, dictam Monicam in vxorem acceperat. Hæc verò, quia Christiana erat, & tam Catholicū Patrem habuerat, aliquot annos domi tantas à marito perpeffa est molestias, vt licet iuuenis, tamen semper fere ægra esset & afflicta, quo enim plura signa

Christiani pectoris edebat, hoc maritus, ad augendū eius cruces, plus studij ponebat in colendis dæmonibus, & sacrificijs faciendis, totumque se vna cum filijs seruituti tetrorum spirituum obnoxium reddebat, Hæc tanta crux videtur tum ipsius Monicæ, tum Patris in cælo iam coram diuina maiestate interpellantis orationibus tandem sublata; nam supra omnem spem humanā, nulla adhuc audita verbi diuini prædicatione, ita à Deo mariti cor motum & immutatum est, vt libros omnes, nomina, imagines, cæteraque instrumenta, quibus dæmonem venerabatur, coniecerit in ignem, & Fratrem nostrum ad se vocari iusserit; à quo cum doctrinam Christi hausisset, tandem cum tota familia sanctissimis baptismi aquis expiatus est, cum summa Monicæ consolatione. Eum secutus est germanus frater cum socijs amplius viginti.

Taico cum Regem Bungesem expulisset, & in extremas Iaponiæ partes ablegasset, ipseque Regni possessionem adijisset, redditus annuos regni adsignauit nobili cuidam viro, nomine Morinocapachi, olim tempore Nobunangæ, suo sodali. In Bungo autem duo sunt Status, alter vocat⁹ Fita, in quo semper vixerunt fortissimi quique totius regni milites. Alter vero dictus Cusso. Primi igitur mansit Dominus absolutus, & redditus accepit nomine suo. Secundi vero tanquam Taici procurator. In Statum Fita nunquam Rex Franciscus per omne vitæ suæ tempus inducere potuit religionem Christianam, & in vniuersa ditio-
ne vix vnus extabat Christianus. Contigit eo forte venire Bonzium Christianum, nomine Sofaniuan, cui incolæ, quod ob probitatem hominem amarent, vetus quoddam templum, quod ante fuerat gentiliū,
dona-

donarunt: sed abhorrens ab idololatrarum societate postea inde discessit, & templum habitatore vacuum remansit. Duodecim iam anni effluxerant, quod Ozacæ adhuc adolescens Christi castra secutus fuerat; sed, quia militiam sectabatur, exiguam Dei cognitionem retinebat; licet ut erat singulari præditus iudicio, sic menti infixerat prælectiones Catechisticas olim auditas, ut illas perinde recitaret ac si concionatoris munere functus fuisset, atq; ego ante decenniū in Scimonosequi audiui ab eo quædam tâta dignitate, & spiritu exponi, ut non parum fuerim admiratus. Videtur hic homo à natura sua quasi ignis, quia ardentem communicat omnia, quorum notitiam semel comprehendit. Cum didicisset Patres duos versari in Bungo, alterum per nuncium rogavit, ut dignaretur venire ad se, ita enim expedire, ad maiorem DEI gloriam. Receptus est Pater magno cum gaudio, ipseq; cum suis honorarijs pueris instruxit aram ad sacrum Missæ celebrandū, Patri autem ilico misit vicenos saccos orizæ, aliaque ad usum domesticum necessaria. Et quia Dominus Paulus de Scingo, qui in illa calamitate Bungenfis Regis exilio multatus est, redditus habet in loco Fitæ proximo bis mille saccorum orizæ, & dicti nobilis Domini amicus est singularis, eum à sex milliaribus accersiri curavit, ut indicaret Patris Societatis cum vno fratre aduentum, dicebatque Patri se velle confiteri de peccatis, suisque autor esse, ut paulatim aures præberent Euangelio, & nomē Christo darent; cogitare etiam de ædificanda Ecclesia. Ac mox cæpit interesse concionib. Catechisticis, vna cum aliquot nobilibus, eius comitibus, dubiaque proponere, quibus solutis vehementer lætabatur. Et

quia spiritu feruebat, fratri in prædicando auxilium præstabat: suisque affirmabat omnes Cami & Fotochi versari in inferno, atque inde, vti se liberare non potuerint, multo minus posse liberare alios. Quamuis autem vespera præsto aderat cum viginti vel triginta nobilibus, eosque hortabatur vt verbum Dei audirent, & dubia sua proponerent, sibi nihil gratius iucundiusque hoc facto posse accidere: interea ab ipsis non discedebat, & vna cum ijs vltra mediam noctem auscultabat, dicebatque iuuenibus, ex ipsorum conuersione suum quoque commodum redundare. Etenim, inquebat, Christianis hominibus, quoniam Deum timent, fido gentilibus non item: sique homines quidam non caperent planas & euidentes rationes quibus Lex nostra niteretur, id ipsum indicium esse exiguæ intelligentiæ atque iudicij. Addebat eos, quibus placeret quidem lex Euangelica, non tamen fierent Christiani, sua opinione non alia de causa suam differre conuersionem, quam vt liberius depecularentur aliorum vectigalia. Denique omnibus suis indicabat, si è suis ali velint redditibus, in posterum vna vxore contenti essent, suumque ea in re exemplum imitarentur. Hic Pater Fitanus aiebat se nullum hactenus Christianum cognouisse, qui maiora amoris & beneuolentiæ argumenta Patribus demonstrarit, quam hic Tonus, de quo hactenus locuti sumus, eumque maximo teneri desiderio, vt omnes ditionis suæ homines ad Christi Ecclesiam adducantur. Adhæc de eo fertur, olim fuisse hominem crudelissimum, ideoque omnes insolitam eius mansuetudinem, comitatem, & affabilitatem obstupescere: vnde & plebæi eum amant non vt Dominum,

minum,

minum, sed vt Patrem, propter beneficia quæ continenter ab eo accipiunt. Ex huius hominis ardore secutum est, vt mox voluerit excitare Ecclesiam; vnde liquet Deum Dominum nostrum, vt tam pio & sancto desiderio fieret satis, conseruasse illud templum vacuum, à Ioanne Sotan amplificatum; sed quia illud inuenit vitium fecisse, confestim lapides ligna & alia necessaria conuehi iussit, vt perficeretur. Ipse quotidie operi instabat, sic vt operarij duplo plus laborarent, quam fecissent, si abfuisset. Nobiles quoque iuuenes, qui illi seruibant, vt rem illi gratam facerent, præsentés aderant, & manum operi admouebant. Cum verò deinde frater noster cœpisset habere sermonem ad dictos iuuenes, eorumque Famulos, & eorum familiares, & ad quendam eius fratrem ipso iuniorem, magnum omnes fructum ex verbo Dei retulerunt, breuiq; triginta tria eorum capita sacerdotibus baptismi vndis sunt resperfa.

Domus, in quam iussu Toni Pater cum fratre mox post aduentum diuerterat, erat cuiusdam primarij eiusdem loci gentilis. Verum quia plerique omnes in Statu Fitano ita abhorrent à rebus nostris, vt existiment aqua igniq; interdictum illis, qui diuersorium nostris attribuerint (nunc autem metu Toni domum illam nostris commodarant) quoties nostri in oculos eorum incurrebant, aut diffugiebant, aut terga vertebant. Famuli domestici perpetuo eis illudebant, & si frater noster ex humanitate aliquid ciborum eis porrigeret, id, veriti, ne cõtaminarentur, canibus obiectabât: itaq; aliquot dies ibi nō pauca perpeffi sunt probra. Verū ne exasperaretur Dominus domus, aut res ad aures Toni perferretur, qui petulantiam seuerè fuisset.

fuisset.

fuiſſet caſtigaturus, magna humilitate & patientia omnia ſuſtinuerunt. Vicini, dum noſtris occurrebant, auerſo vultu exſpuebant, ac ſi eos non viderent. Cæterum, quia Dominus noſter, quando vult, poteſt ex lapidibus excitare filios Abrahæ, cœpit hoſpes, ſiue caſu, ſiue vt noſtra irrideret, velle audire doctrinam Euangelicam quam noſtri annunciant: eaque percepta talis ſecuta eſt commotio, vt non modo ipſe cū coniuge, liberis, vniuerſaque familia complexus ſit Chriſtum, ſed etiam ex eo tempore omnia humanitatis & caritatis officia noſtris, ac ſi per multos annos Chriſtiani fuiſſent, detulerint, & intimam cum eis familiaritatem colere cœperint.

Non ſubſtitit deinde Tonus in ſola conuerſione ſuorum nobilium, ſed longius progreſſus, conatus eſt etiam regionis indigenis perſuadere, vt prædicationi Euangelicæ intereſſent; oſtēdes quantus ea ex re fructus exiſtere poſſit: & à ſe exemplum caperent boni ſucceſſus etiam in rebus temporalibus. Illi autoritate & efficacitate dicentis, & exemplo hoſpitis, qui tanta familiaritate noſtrorum vteretur permoti, manus dedere, & concionibus audiendis vacare cœperunt, ac breuiſſimo tempore eorum ſexaginta profeſſioni Chriſtianæ doctrinæ ſubſcribere.

Verum Dæmon, cum ex inuidia, hanc iacturam ſuam & tantam fidei Catholicæ propagationem ferre non poſſit, ordiri more ſuo cœpit aduerſum nos telam contradictionis. Tonus hic euocarat Patrem ſuum ex partibus Meacenſibus, vt Statui Fitæ gubernando in ſua abſentia (erat enim ei abeundum Meacum) præeſſet. Hic Pater mirè erat addiſtus patrijs Dijs Cami & Fotochi, à religione autē Chriſtiana alieniſſimus,

ſic vt

sicut nec ad aures quidem nomen Christianum admitteret. Aduertens ergo quantos progressus faceret Christiana religio, vehementer cœpit in filium excalescere, & de decem capitibus quę sibi in eo nō arriderent, absentem commonefacere. Omnia autē fere in nos erant directa. Si enim, inquebat, Taico Patres exulare iussit, eorumque imagines & templum igne absumi, eo quod infesti sunt hostes Chami & Fotochi, cur tu eos in tuam ditionem recipis, cur eos tueris? Consulebat ergo illi, ut à studio illo alios conuertendi abstineret, ædificationem Ecclesię minimē prosequeretur, & Christianismo renuntiaret: si secus faceret, se post reditum ad Meacenses nomen eius apud Taicum delaturum. Filius verò, ut est insigni sapientia & iudicio præditus, sciens Patrem sua opera & liberalitate indigere, tanta industria & sagacitate illi respondit, ut ne mu quidem contra mutire ausus fuerit.

In hoc Fitæ tractu accidit res perlepidā, & scripto digna. Honorato cuidā viro in illa vrbe degenti erat filius octennis præclaris naturæ donis præditus, qui versus multos, & comœdias Iaponicas memoriæ mādarat, easque publicè exhibebat tanta grauitate & venustate, ut totius populi oculos in se conuerteret, & Tonus eum à se demittere nollet. Hic puer ergo cum sermo à nostris haberetur ad gentiles, nonnunquam se ad Patrem nostrum & fratrem conferebat, qui mirificè eius colloquio recreabantur. Semel autem dedita opera ingressus Ecclesiam dixit fratri: Habetisne aliquem Fotocho, quem aiunt pro hominum salute crucifixum? ostendite mihi quæso, aueo enim illum videre. Cumque frater illi ostendisset effigiem crucifixi,

cifixi,

cifixi, subito addidit: Non video vllum vulnus in latere, quod tamen dicitur habere. Tunc Pater illi aliã crucifixi effigiem ostendit, quę stabat in altari. Puerq; subiecit, sibi illam potius quam alteram probari, propter sanguinem è latere, & spinis coronę defluentē: & postquam diu aspexisset & considerasset, postulauit sibi præstari baptismum. Tum Pater respondit, orationes quasdã prius esse memorię insculpendas. Puer vero iam dudum, inquit, insculpsi, & mox eodem loco eas recitauit. Subiecit Pater. Qui vult fieri Christianus, necesse est vt melius sit institutus & paratus, q̃ tu sis: vestes enim illę tuę, quibus nunc es indutus, sunt quotidianę; at pro recipiendõ tam nobili Sacramento opus est amictu elegantiore, quo vti soles in festis. Hoc audito puer domum abiit, & post breuem morã ferica veste pereleganti indutus rediens dixit, Pater ecce adsum, iam baptizate me quæso, quia magno baptismi tencor desiderio. Pater petitioni assensit: cūque iam pararet se ad perfundēdum eum sacra aqua, puer institit: Pater expecta paululum: monitū te volo ne dum caput aqua perfundis, madefacias meas vestes, sicut superioribus diebus cuidã, dum baptizaretur, fecisti. Quotquot præsto aderant admirati sunt hanc octennis pueruli prudentiam. Tonus fuit eius sponsor, qui paulo post Meacum abiit ingenti flagrans desiderio post reditum secum retinēdi Patrem vnum & fratrem, qui per omnes ditionis suę angulos Euangelium propagarent. Nostri autem petita discedendi potestate à nouitijs Christianis recens Ecclesię aggregatis, quod magno ipsorum dolore factum est, digressi inde contulerunt se in Vfluqui.

Dum Pater missionis esset in Vfluqui, vbi olim
Rex

Rex Franciscus sedem, aulamq; habuerat, erat ibi femina gentilis a dæmone obsessa. Huic indicatū est a dæmone liberari non posse, nisi fiat Christiana: cum illa annueret, et iam se ad baptismum compararet, nocte insequenti dæmon ei dissuasit, ne fieret Christiana, dicens: Hactenus tanta familiaritate, tanto tempore mihi es coniuncta, & nunc me deseris? non abibis profecto inulta: dormienti itaq; nec sentienti, abscidit capillos, vno tantum flocco capillorum relicto. Illa verò cum summo mane deprehenderet sibi ademptum capillum, & arundini lecto oppositæ implexum, calcar ea fraude sibi additum putavit, vt citius aduolaret ad baptismi antidotum, quod & factum est: atque eo suscepto mansit ab omnibus dæmonis molestijs immunis.

In Bungo degebat Christianus quidā, sed in cultu diuino, & animæ suæ salute promouenda æquo frigidior, ita vt clam tantum gestaret globulos precarios, ne viderentur. Huic flumen transmittenti visibiliter insiliit Satan, acinacemque, quem contra eum distringere conabatur, vi eripuit, ac denique eum corporaliter obsedit. Dominus eius, gentilis serui miserus, Bonziorū preculis & superstitionibus curauit dæmonem pelli, at ille egredi noluit. Hoc videns quidā, qui præsto erat, consuluit domino, vt Christianum quendam, qui donū haberet fugandi dæmones, ad se euocaret. Is, vbi aduenit, ex submissione animi respondit se non esse tanti apud Deum meriti, vt tanta opera parrare possit: se tamē Deum pro energumeno oraturum. Cum ergo se illumque Deo commendasset, & aliquos contriti animi actus exercuisset, egregie energumenum verberauit; qui vt sensit verbera,

horri-

horrificos edidit gestus, eoque plures, cum collo eius iniiecisset sacrarum reliquiarum thecam, dixitque, si onus illud sublatū foret, se è corpore excessurum; & eo sublato, excessit. Energumenus autem, nō secus ac si prorsus mortuus esset, in terram corruit; ac pro mortuo à circumstantibus habebatur, sic prorsus, vt improperarent Christiano, quod hominem occidisset. Sed respondit ille, non esse mortuum, expectarent modo, breui illum reuicturum, vti & factum est. Id cum videret quidam Exactor vectigalium regionū, rei nouitate obstupefactus, omnibus Christianis potestatem fecit Rosaria sua è collo, vel cingulo, vel quomodo collibuisse, publice gestandi.

Vterque huius missionis Pater asseuerat, se nunq̄ in Iaponia aut maiores habuisse labores, aut lætitia & consolatione vberiori affectos fuisse: toto enim die & magna parte noctis hærebant in confessionum sedilibus, ob Christianorum inopiam: qui etsi plurimum satione agrorum distinerentur ob durissimas gentilium exactiones, tamen tanto numero Ecclesiā complebant, ac si esset annus Iubilæus. Fratres & clerici quotidie ter quaterue ad Christianos de sacramento Pœnitentiæ & Eucharistiæ verba faciebant: ad gentiles autem ordinarias conciones de Catechismo habebant.

Pater quidam profectus ad propugnaculum Scinganum, quod fuit Domini Pauli, multorum inibi Christianorum confessiones audiuit, & quosdā etiam gentiles baptismi aqua expiauit: inde Tacatam concessit, vbi quatuor Christianorum millia per hebdomaden sanctam conuenere. Templum semper erat hominibus refertum, tantaque omnium pietas, vt Pater

vt Pater obstupesceret: qui & inuisit priuata eorum Oratoria quæ in ædibus suis nonnulli excitarant. Post Pascha inde ad aliam Ecclesiam Tacatanam abiit, in qua copiosior erat Christianorum numerus, ibique multos gentiles, & quosdam genere admodum nobiles baptizauit.

Accidit in loco quodã, dicto Iurugasci, vbi omnes ita alieni erant à diuina lege, vt ne vnus quidem vellet se iugo Christi subijcere, primarium quendam iuuenem soli illius indigenam tam graui afflictari morbo, vt Pater omnes facultates suas in Bonzios absumpserit, quo superstitiosis eorum tum ritibus, tum orationibus filio sanitatem recuperaret. Verum tandem omnes conatus esse irritos deprehendens, Patri cuidã, qui non longe inde aberat, significari curauit, optare se filium, antequam moriatur, baptizari; se populo quoque loci persuasurum, vt omnes Euangelica veritate cognita per ianuam baptismi Dei Ecclesiam ingrediantur. Abijt eo frater, inuenit hominem omnis sensus expertem, sic vt baptizari non posset. Pater videns filium mortuum, Bonziosque promissam salutem non potuisse præstare, noluit eum ab illis terræ mandari, sed vehementer obsecrauit Patrem, vt pateretur eum humari in Campo sancto, in quo humantur Christiani. Respondit Pater, quandoquidem sine baptismo filius obierit, parum ei profuturum locum: sed cum instaret, vt saltem ei locus daretur in aliquo Campi angulo, & idem peterent alij Christiani, pater annuit: ac denique Pater baptismo suscepto ad Christi ouile, cum alijs multis eiusdem loci, transiit.

Gubernator Vsuquensis gentilis, vir magna apud

M

luos

suos autoritate Meacum abiens famulis suis cōmendauit, vt Patrem, si quando veniret, humaniter exciperent, & locum etiam illi pro Ecclesia assignarent, & si ille non probaretur, eligeret alium, quem vellet. In hanc rem domos quasdam attribuit, quę fuerant Regis Francisci. Potestatem quoque dedit omnibus, vt fierent Christiani. Frater eius comes inuisit Christianos Fuquemenses, & alia loca: eaq; occasione multos nobiles ad baptismum pertraxit.

Inde Pater in alium locum delatus ducentis Christianis aurem præbuit, & quinquaginta gentiles iam adultos sacris aquis abluit. Hinc ad urbem Funai perrexit, vbi à Christianis cupidè ob confessionem faciendam expectabatur: vt peruenit, mox ingens turba gentilium aduolauit, & cognita Euangelij veritate in Christi leges iurauit, cum magna sua consolatione.

Cum iam Missio ad suum terminum decurrisset, quibusdam in locis, vbi magna erat Christianorum copia, dum Patres post extremum Vale dictum, eos solari instituunt, tantę obortę sunt lachrimę, tanti clamores facti, vt nec Patres loqui, nec ipsi loquentē audire possent, & sic comitati sunt eos ad duodecim vel quindecim passuum millia, amare flentes, & fletu amorem, quo nostros prosequerentur, demonstrantes. Verum cum eorum voto tunc facere satis non possent, diutius remanendo; spem illis iniecerunt, breui eo venturos Patres, eo quod Officiales Taici iam potestatem fecissent omnibus ad Christi Ecclesiam se aggregandi.

In hac Bungeni missione facta his duobus annis proximis, nempe 95. & 96. de peccatis confessi sunt plus quam septem hominum nullia; sacro autem lauacro

uacros expurgati sunt bis mille nongenti septuaginta quatuor adulti, si in hunc numerum inferas quingentos, eoq̄ue plures à quibusdam Christianis in absentia Patrum baptizatos, quibus hoc pium exercitium, quod sane velut optimi Christiani, eximia caritate & Zelo animarum exercent, fuerat à Patribus commendatum.

DE ALIA MISSIONE

cuiusdam fratris in regnum

Bungen.

P Viceprouincialis mandauit ex hoc portu Nangasacano mitti fratrem Iaponium ad visendum nobilem quendam Christianum amicum de Societate bene meritum: qui animaduertit omnibus in locis per que iter habebat, multam accessionem fieri ad Christi messem; nam habita concione ad gentiles de Catechismo, in vno loco quinque, in alio sex, alibi decem salutari aquæ capita submittebant, sic vt in reditu, nonaginta nouem capita eadem aqua aspersa numerauerit.

Nobilis quidam, frater eius, cuius visendi causa nosse venerat, domi suæ habebat mulierem è regno Farimæ quod est in Meacensi ditione, filij sui nutricem, è secta Iecolci mire Amidæ addictam, quæ adeo execrabatur religionem Christianam, eiusq̄ cultum & ceremonias, vt cum ei à quibusdã diceretur, vt Christi sacra susciperet, audacter responderit, nullum inter Deum & Amidam esse discrimen. Si. n. Deus, inquit, sit infinitus, & Amida est infinitus: & si Deus careat principio

M 2

& fine